

RECI.HR

PORTAL O SEKSUALNOJ I REPRODUKTIVNOJ SVJESNOSTI

Home » [TO NISU SAMO ONI DANI U MJESECU: Romske djevojčice mjesečnicu skrivaju od očeva i žive u naseljima bez vode](#)

[IDEJE](#) ♦ [REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE](#) ♦ [VRUĆE TEME](#)

TO NISU SAMO ONI DANI U MJESECU: Romske djevojčice mjesečnicu skrivaju od očeva i žive u naseljima bez vode

Piše: Anja Kovačević | 08/12/2021

Teško da u Hrvatskoj postoji zajednica koja je više marginalizirana i više neshvaćena od romske zajednice. Bez obzira što su jedna od brojnijih nacionalnih manjina, procjenjuje se da u zemlji živi između 20 i 30 tisuća Roma još uvijek ih se diskriminira, odvaja od tzv. opće populacije, te većina njih živi u uvjetima kakve je uopće teško zamisliti u godini 2021 . Više od 90 posto Roma živi ispod granice siromaštva, a prosječan životni vijek im je tek malo više od 40 godina.

molitve uzima abdest, odnosno peru se određeni dijelovi tijela prije ulaska u samu prostoriju za molitvu i svaka osoba koja se moli tj. klanja treba biti čista, a samim time žene nisu čiste i ne mogu obavljati dužnost prema Bogu ako nije odradila korake prije toga.”

U romskim su naseljima životni uvjeti ispod svih standarda

Stigmatizacija mjesečnice proizlazi i iz činjenice da djevojke koje menstruiraju mogu postati majke, a o spolnosti kao takvoj se također vrlo malo govori. Romkinje vrlo mlade postaju majke: u 22 posto slučajeva to je prije 19. godine života, a do 29. godine čak je 83 posto Romkinja rodilo. Za usporedbu, u općoj populaciji Hrvatske žene prvi put rađaju u prosjeku s 28 godina. Uz to je **prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo**, stopa poroda kod Romkinja 125,66 na tisuću žena čime je čak tri puta više nego stopa cjelokupne populacije.

Gabrijela, koja je i sama majka, kaže kako žene uopće ne razgovaraju o seksualnosti: “Žene su navikle rađati puno. Ne znam rade li to svojevoljno ili ih muškarci tjeraju, no o tome se jednostavno ne govori, ne razmišljaju koliko je teško biti majka, a kontracepcija je stran pojam. Čula sam da neke to rade zbog socijalne pomoći, koja im je jedini izvor prihoda.”

Siromaštvo je u romskoj zajednici veliko, a to se ne odražava samo u niskom prosječnom prihodu, prema kojem većina romskih obitelji živi s oko 2600 kuna mjesečno, nego i u manjku infrastrukture u romskim naseljima. O ovome problemu pisao je **Jutarnji list** prije nekoliko godina, a Gabrijelino iskustvo života u romskom naselju je nažalost vrlo slično. Kuća u kojoj je odrasla nije imala toalet ili kupaonicu, kao ni tekuću vodu. Sve što su trebali obavljati, obavljali su vani, u šumi. Za nju je odlazak u dječji dom u Zagreb bio preporod, ponajprije zbog bijega od zlostavljanja, ali i boljih životnih uvjeta.

Do promjene samo edukacijom o reproduktivnom zdravlju

Promjene se događaju sporo, ali obje smatraju kako ipak neke stvari idu na bolje. Više djevojčica završava osnovnu školu, a udruge i aktivisti, među kojima je i Anesa, rade mnogo kako bi što više educirali Rome. Nedavno je predstavljen priručnik „**Za moje zdravo odrastanje**“ autorica **Suzane Kunac i Franke de Syo**, a Anesa je u listopadu na Kongresu mladih Romkinja i Roma održala predavanje na temu reproduktivnog zdravlja. Također navodi da se u sklopu projekta „**Obrazovane Romkinje – Osnažene romske zajednice**“ održavaju **edukacijske radionice** na kojima se dotiču ovih tema.

“Generalno gledajući Romkinje jako malo znaju o samoj mjesečnici kao i reproduktivnom zdravlju, s druge strane, s obzirom na moje iskustvo, nemaju samo Romkinje takav problem. Osobno se trudim

njihovim tijelima. Na kraju krajeva, mjesečnica kao i trudnoća i roditeljstvo nisu samo problem žene nego i muškarca”, pojašnjava Anesa i nadodaje kako je briga za zdravlje te prevencija bolesti vrlo rijetka u romskoj zajednici čak i kada ne govorimo samo o temama reproduktivnog zdravlja. Iz njezinog iskustva većina Roma koji žive u Zagrebu imaju pristup zdravstvenoj skrbi u vidu obiteljskih liječnika, ali i specijaliziranih usluga kao što su ginekolozi i stomatolozi, no jednostavno ne odlaze na preglede osim ako se nešto ne dogodi.

Rana edukacija i podizanje svijesti, te osnaživanje Romkinja koje su višestruko diskriminirane- od strane vlastite zajednice, kao i cjelokupnog stanovništva, ključ je za ne samo podizanje njihovog životnog standarda nego i društveni napredak u cjelini. Škola i obrazovni sustav ovdje imaju iznimno važnu ulogu jer za mnoge djevojčice iz ovih zajednica to je jedini mogući izlazak iz ciklusa siromaštva.

U idućem nastavku serijala “To nisu samo oni dani u mjesecu” o iskustvu mjesečnice transrodnih i rodno nebinarnih osoba.

Prethodni članak iz serijala o menstrualnom siromaštvu beskućnica i migrantica možete pročitati

[OVDJE](#)

Prvi članak iz serijala o nebrizi aktualnih politika za reproduktivno zdravlje žena i menstrualnom siromaštvu možete pročitati [OVDJE](#)

Serijal članaka “To nisu samo oni dani u mjesecu” napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.